

Árpád Krónika

2013. november – december

A 2013 - 2014-es tanévben újra megjelenik iskolaújságunk, az **Árpád Krónika** a TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0284 (A Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft. tanórán kívüli kulturális tevékenységének továbbfejlesztése) pályázatának támogatásával.

Sok érdekes és hasznos dolgot tudhattok meg újságunknak köszönhetően. Megismerhetitek a legújabb Árpád-díjasainkat. Barangolhattok velünk Debrecenben és Magyarország tájain, elkísérhetitek diákjainkat Paderbornba. Olvashattok híres magyarokról. Ismét megjelenítjük néhány tanulónk versét, meséjét. Mindezek mellett találtok a lapban könyv-és filmajánlót, érdekességeket az állatvilágból, humort és rejtvényeket. Ötleteket adunk az egészséges életmódhoz is.

Az iskolaújság szerkesztősége az Árpád Vezér Általános Iskola néhány felső tagozatos diákjából áll. Munkánkat Bicskei Angella tanárnő segíti.

Az Árpád Krónikát diáktársainkon kívül ajánljuk iskolánk minden pedagógusának, szüleinknek és mindazoknak, akik szeretnék betekintést nyerni intézményünk életébe. Számos írásunk közül biztosan mindenki talál majd olyat, ami megfelel érdeklődési körének.

Kellemes időtöltést kívánok az újság olvasásához a diákújságírók nevében:

Porcsin Sára 6.a osztály

Tartalomjegyzék

◆	Hónapsoroló: November, december	3. oldal
◆	Árpád– díjasok	4. oldal
◆	Varázstoll	5. oldal
◆	Reading in English	6. oldal
◆	Magyar Népmese Napja	7. oldal
◆	Barangoló	8-9. oldal
◆	Paderborn	10. oldal
◆	475 éves a Debreceni Református Kollégium	11. oldal
◆	150 éve született Gárdonyi Géza	12. oldal
◆	Magyar találmányok	13. oldal
◆	Könyvajánló	14. oldal
◆	Filmajánló	15. oldal
◆	Egészséges életmód: A paprika	16. oldal
◆	Fejtörők	17. oldal
◆	Ez állati ...	18. oldal
◆	Fejtörők megoldása	19. oldal

November - Szent András hava

November 11. - Márton napja

Márton püspök 316-ban született Pannóniában. A legenda szerint szerénysége miatt nem akarta elvállalni a püspöki tisztséget, ezért a libák közé bújt, ám a szárnyasok gágogásukkal elárulták. Így Márton nem kerülhette el a püspöki széket, a libák viszont árulásukért azóta is lakolnak: ezért eszünk Márton napján libasültet.

A német nyelvterületeken (Hollandia egyes részei, Németország, és Ausztria) hagyomány a lampionos felvonulás, hogy a fény, mely a jó cselekedetet jelképezi, mindenkihez eljusson. Manapság ebben elsősorban a gyerekek vesznek részt: sötétedéskor a maguk készítetté lampionjaikkal járják az utcákat, miközben régi Márton napi dalokat énekelnek.

Időjárásjósló nap is: „Ha Márton fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható.” Ha a Márton napi lakomán elfogyasztott lúdnak fehér és hosszú a csontja, akkor havas lesz a tél, ha pedig barna és rövid, akkor sáros.

November 30. - András napja

Szent András, a keleti egyház védőszentje az I. században élt. A néphit szerint átlósan ácsolt keresztben halt mártírhálált, az ilyen keresztet ezért andráskeresztnek nevezik. Ez a nap a legjelentősebb házasságjósló és varázsló nap. Ha Szent András napján a legény vagy a leány egész nap böjtöl, csak 3 szem búzát és 3 korty vizet iszik, imádkozik, akkor éjjel megálmodja, hogy ki lesz a párja.

A lányoknak többnyire magányosan, titokban kellett különböző praktikákat elvégezniük:

- Ha egy leánynak sikerült ellopni egy férfi fehérneműjét, azt a párnája alá téve éjszaka megálmodta, ki lesz a férje.
- Gombócot főztek, minden gombócba beletettek egy férfinévét, s amelyik első-

nek jött a víz tetejére, az lett az illető férjének a neve.

- Amely irányból hallották a kutyaugatást, abból az irányból várhatták leendő férjüket.

- Ólomot olvasztottak, majd azt vízbe öntötték. A megolvasztott ólom vízbeöntés utáni alakzata megmutatta a leendő férj foglalkozását.

December - Karácsony hava

Advent

Advent az egyházi év kezdete, a karácsonyi előkészület 4 hetes időszaka. A Szent András napját követő vasárnapal kezdődik. Eredete az V-VI. századra nyúlik vissza. Régen éjféli harangzúgások jelezték a kezdetét. Egykoron a vallásos emberek szigorú böjtöt tartottak, hajnali misékre jártak.

Adventi hiedelmek, babonák:

- Az eladósorban lévő lány a hajnali misére való első harangozáskor a harang köteléből 3 darabot tépett, amit aztán a hajfonó pántlikájában hordott, hogy farsangkor sok kísérője legyen.

- Az Alföldön a hajnali misére való harangozáskor a lányok mézet vagy cukrot ettek, hogy ettől édes legyen a nyelvük, s mielőbb férjet „édesgessenek” maguknak.

- Erdélyben a hajnali mise alatt az ajtókat, ablakokat zárva kellett tartani, mert a boszorkányok ilyenkor állati alakot öltenek, s mindenhova megpróbálnak bejutni és rontást okozni.

December 6. - Miklós napja

Szent Miklós püspök emléknapija, aki a IV. században élt a kisázsiai Myra városában. Segítette a nincstelenekeket, a szegényeket. Egy legenda szerint a nyitott ablakon át aranyakat dobott be három hajadonnak, akik ennek köszönhetően

tisztességesen férjhez mentek. Innen ered a mai napig az a szokás, hogy a gyerekek a megtisztított cipőjüket kiteszik az ablakba, s várják a Mikulás bácsit, aki piros ruhába öltözve, fején süveggel, hátán puttonnyal járja az országot-világot, és megajándékozza a „jó gyerekeket”. Az időjárással kapcsolatos hiedelmek szerint ilyenkor már havazik, mire azt mondják: „Miklós megrázta a szakállát.” Ebből a karácsonyi időjárásra következtetnek.

December 24. - Karácsony vigíliája, Ádám és Éva napja

Az ünnepi vacsorának szigorú rendje volt: első fogásként általában fokhagymát ettek, melynek egészségmegővő hatást tulajdonítottak. Mindenki kapott egy gerezdet, s miközben elfogyasztották, egymásra gondoltak, ezáltal az elkövetkezendő évben sem felejtkeztek el egymásról. Népszerűek voltak még a babból, lencséből, mákból készült ételek, melyek a gazdagságot voltak hivatottak jelképezni. Az

ünnepi vacsorához tartozott még az alma is, amelyet annyi gerezdre vágtek, ahányan az asztalnál ültek. A vacsora közben keletkezett morzsát megőrizték, azt később rontás ellen és orvosságként használták.

Sal Boglárka 6.b osztály

Árpád - díjasok

A 2012-2013-as jubileumi tanévben két Árpád-díjat ítelt oda a tantestület. Egyiket **Fiatal Lászlóné, Irénke néni** kapta iskolánkban 25 éven át végzett kiváló munkájáért, a másikat **Grégász Dorottya** 8.a osztályos tanuló érdemelte ki példamutató eredményével.

A pedagógusokat leghitelesebben diákjaik jellemezhetik. **Fiatal Lászlóné, Irénke néni**ről a mostani nyolcadikosok, akiket három évig tanított, az elmúlt tanév végén „rendhagyó dolgozatot” írtak osztályfőnöki órán. Ezekből idézünk néhány gondolatot.

„Amikor a 7. b osztályfőnöki óráján megláttuk a fehér lapokat, mindenki felkapta a fejét. ÍRUNK? Osztályfőnöki órán? De miből? Mi jut eszetekbe a biológia órákról? – hangzott el a kérdés. Néhányan azonnal sejtették, miért. Az első szó, ami eszünkbe jutott: a fegyelem.”

„Biológia tanárnőnk munkáját egy jó kertészhez lehetne hasonlítani, aki következetesen gondozza a zseme palántákat, hogy azok megerősödjenek és termőre forduljanak. Tudta, hogy a gyerekek az eddigieknél különbbé nevelhetők, az eddigieknél többre taníthatók. Mindezt mosolyogva tette. Vajon a mosoly biológiai vagy kémiai folyamat? Lehet, hogy ez is, az is, de biztos, hogy tanárunk lelkéből is fakadt.”

„Az órákon akkor is megtanultuk az anyagot, ha akartuk, ha nem. Muszáj volt figyelni, és a lelkes magyarázatok segítségével könnyen megjegyezhetők az állatok és növények jellemzőit. Néha azért figyelmünk elkalandozott. Olyan jól el tetszett mondani az anyagot, hogy szinte el lehetett képzelni, hogyan készítenek a szivacsokból tisztálkodó eszközt. Mások a 3 D-ben készült táblai rajzokon merengtek el, és próbálták megfejteni a kétértelmű ábrák titkát. Volt olyan is, aki az órát figyelte, mikor dől meg

az új anyag leadásának rekordja.”

„Egy valamivel mindenki egyetért: Irénke néni szigorú, de igazságos.”

„Mikor ötödikesek lettünk, azt gondoltuk, Irénke néni az állandó ügyeletes a nagyszünetben, hiszen még a hógolyók útját is követni tetszett, nehogy baleset történjen. Mások akkor találkoztak Irénke nénivel, amikor az ebédidő alatt eltűnt kabátjaikat próbálták meg visszaszerezni, vagy az elkobzott telefonokat szerették volna visszakönyörögni, mielőtt a szüleik értesülnek róla.”

„Akár az órán, akár a folyosón vagy az udvaron történt valami, Irénke néni mindig azonnal intézkedett.”

„Elintézt mindent következetesen és igazságosan.”

„Aki táncra perdül velünk az Árpád csillagára készülve, aki megmutatja a lányoknak, hogyan riszálják a csípőjüket, aki az osztálykirándulásokon - mert mindig velünk jött - vidáman és hamarabb ért a hegy vagy a lépcsősor tetejére - az örök fiatal marad.”

„Köszönjük.”

8.a, 8.b, 8.c osztály

Grégász Dorottya kimagasló tanulmányi munkájával nyolc éven keresztül ért el kitűnő tanulmányi eredményt. Kivételes szorgalmát mutatja, hogy ez idő alatt 30 tanulmányi dicséretet és 5 nevelőtestületi dicséretet kapott. Érdeklődési köre elsősorban a művészetek és a humán tárgyak felé irányul. Magyar nyelv és irodalmi, angol nyelvi tanulmányi versenyeken, rajz- és képzőművészeti, vers- és novellaíró pályázatokon vett részt.

Első osztálytól kezdve számtalan kiemelkedő helyezést ért el városi, megyei és országos rajzpályázatokon. Debrecen város tehetséggondozó programjának keretében „Macskák a művészetben” című projektmunkája ezüst minősítést kapott.

5. osztálytól angol nyelvből városi, megyei és nemzetközi angol versenyek díjazottja volt. Az EngRead Nemzetközi Angol Nyelvi Olvasóversenyen hetedikben negyedik, nyolcadikban harmadik helyezést ért el. A Tóth Árpád Gimnázium nyolcadikosoknak szervezett szaktárgyi versenyén magyar nyelv és irodalomból első, angol nyelvből második helyezést ért el, így mentességet szerzett a szóbeli felvételi vizsga alól.

Az Árpád Krónikában is valamennyien olvashattuk érdekes cikkei, versei.

Dorottya jelenleg a Fazekas Mihály Gimnázium angol-francia humán jellegű tagozatának kilencedik osztályos tanulója. A gimnáziumi évek alatt szeretne minél jobb tanulmányi és versenyeredményeket elérni, majd sikeresen érettségizni. De az öt év alatt lehetősége lesz beleszólalni számos érdekes szabadidős tevékenységbe is. Távolabbi céljai között a történelmi pálya szerepel.

A mostani diákoknak üzeni: „Ha nehéz is valami, érdemes véghezvinni, mert meglesz az eredménye. Ne veszítsétek el a reményt! Nem kell ugyanolyannak lennetek, mint a többiek. Hiszen a hópelyhek sem egyformák, nem igaz? Legyetek önmagatok, találjátok meg azt, ami érdekelt benneteket, amiben remeknek érzitek magatokat! Még valami: ha netán szo-

morúak vagytok, vagy magányosnak érzitek magatokat, gondoljatok arra, hogy mindenkinek van egy hozzáillő másik fele. Akár egy érmének. Például egy kedves barát. Előbb utóbb találkozni fogtok vele.”

2013-ban a 3. és 4. osztályos gyerekek „Varázstoll” vers – és meseíró pályázat keretében mérhették össze fantáziájukat és kreativitásukat. Írhattak kedvenc állatukról, amellyel valamilyen csodálatos kalandot éltek át, próbálkozhattak fantasztikus mese alkotásával, ami egy csodás helyszínen játszódik, vagy eredetmondával magyarázhatták, miért sokszínű a szivárvány. A zsűri által legjobbnak ítélt mesét és verset olvashatjátok.

Szivárványország

Egyszer volt, hol nem volt egy falu. A falu határán állt egy kis ház. Abban lakott apa, anya és a kislányuk, Bogi. Az apa egész évben a földeken dolgozott, így télen mindig volt mit ennie a családnak. Az anya egész nap mosott, főzött, takarított.

Egy nap nagytakarítás volt a háznál. Bogit megkérte az édesanyja, hogy menjen fel a padlásra a seprűért. Bogi felment a padlásra, ahol egyből megpillantott egy régi faládát. Bogi kíváncsi kislány volt, így felnyitotta a tetejét. Egy régi könyv lapult benne. Mivel szeretett olvasni, rögtön fellapozta és olvasni kezdett. A könyv címe Szivárványország volt, gyönyörű színes képekkel volt díszítve.

Ahogy Bogi olvasott, kicsit elálmosodott és elaludt. Kis idő múlva egy mezőn találta magát, a mező mögött egy palota volt látható. Nagyon megijedt, mert nem tudta, hogy hol van. Ahogy kereste a hazavezető utat, találkozott egy kisfiúval és egy kislánnyal. A fiút Eriknek, a lányt Enikőnek hívták. Bogi megkérdezte, hogy hol van, mire a gyerekek azt válaszolták, hogy Szivárványországban. Szivárványországot az öreg király és királyné irányította. Mindenki boldogan élt ott. A gyerekek elmesélték Boginak, hogy az ő országukban minden gyerek érti az állatok nyelvét.

Mindenki boldogan élt ebben az országban a varázslón kívül. A varázsló régen a királynét szolgálta, de ahogy telt az idő, inkább uralkodni és nem szolgálni szeretett volna. Ezért készített egy varázsfőzetet, amit ha megiszik a király és a királyné, a hatalmukat átadják a varázslónak. De a király esti sétája alkalmával bement a varázslóhoz és meglátta, amint a varázsló főzte. A király a varázslót rögtön száműzte a palotából.

A varázsló bosszút esküdött. Elhatározta, hogy elveszi a virágok pompás színeit, és mindenkit szomorúságba, bánatba taszít. Erre a bosszúra a szivárvány napján került volna sor.

A király magához hívatta Enikőt, Eriket és Bogit. A király elmondta nekik, hogy a varázslónak van egy varázspálcája, aminek a végén van egy kis gömb. Ha ezt a varázspálcát megszerzik, a varázsló gonosz hatalma teljesen megszűnik, és nem kell többé félniük tőle. De ehhez az állatok segítségére is szükség van.

Amikor eljött a szivárvány napja, mindenki készen állt a találkozásra. Ott voltak a gyerekek, az állatok és a palota összes népe. Amikor a gonosz varázsló megjelent a palota kapujánál, a gyerekek hirtelen előrántottak egy nagy tükröt. A nap felé fordították, és az erős fény teljesen elvakította a varázslót. Az állatok nekirohantak, kitépték a kezéből a varázspálcát, a gyerekek pedig a palota mélységes kútjába dobták, ahonnan soha többé nem kerülhet elő, mert amit abba beledobnak, az egyszer s mindenkorra eltűnik.

Bogi egyszer csak arra lett figyelmes, hogy valaki a vállát lökdösi: „Ébresztő, Bogikám!” Bogi édesanyja volt a padláson. Bogi nem tudta, hogy csak álmodott, vagy mindez valóság volt.

Polgár Panna 3.a (jelenleg 4.a) osztály

Ó, az a világ

Van egy világ,
Ahol álomban jártam.
Az a világ, ahova
Mindig visszavágytam.
Ó, az a világ!

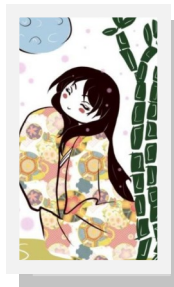
Ott ült egy madár,
Akinek eltört a szárnya,
Az a madár, aki árvává vált.
Ó, az a madár!
De visszajött a párja,
És nem lett többet árva,
Az a madár.

Többet nem táruul elélem
Ó, az a világ.
Többet nem hallok a madarak szent
Dallamát,
S többet nem látom a mosolyát a fáknek,
S a levelek se zörögnek tovább,
Ó, az a világ!

Székely Attila 4.c (jelenleg 5.c) osztály
Illusztrációk: Juhos Lili, Rácskai Vanda 6.b osztály

Reading in English

This fairy tale was written by Wiwczaroski Lenke for a Japanese story writing competition in 2013. Last year she won a silver medal with her story *The Spectre of Salvador* that was written about Salvador Dali, the famous painter. Now enjoy reading Lenke's new tale about a sad queen and three young sleuths.

Three Black Roses

'I would go down that hole and find out what is inside', said Aika when she gazed at the lake while she was combing her beautiful, shiny, long hair. Toshiko sat beside her with a large book in her hands and she did not reply. Akemi sat by the lake and splashed her feet in the fresh, cold water. She was playing on her violin, like she did it every night.

All of a sudden, a huge wave grabbed the girl, but nobody could do anything to help her. She screamed. Then an enormous ghost rose out from the black hole and said, 'Sorry, you will get Akemi back in a second. I did not want to do you wrong. The king of the Sun knows that the queen's eye, where you live, is sick. He is wise and fair, he also knows that you are the only ones...'

They froze when the unexpected visitor grabbed them, like the wave caught Akemi and he swam with them to the bottom of the hole. Every minute they asked where the castle was, but the ghost just smiled. 'It is for me to know and for you to find out ...', he would answer.

Of course the girls got very curious. Finally they reached a sparkling silver castle. The king was there. 'I see that you have come. Akemi is already here.' At that time the third girl showed up. 'The queen is gorgeous and very young. She worked hard in her life and she was always sad and lonely. Her eye can only be white again if you die for it and the witness of your eyes paint the red streets white.' Then a tear dropped on his lap.

The sisters almost fainted. 'Oh, my life, what is it worth? Why did I live? If I die, I will be a martyr ... People will respect me', thought Akemi. 'People will know me as the most beautiful martyr ever known on the planet...', Aika

thought. 'Queen, listen: Live your life happily, celebrate life ... Remember me, please, your majesty', Toshiko sighed.

The king watched them as they agreed to die. Why? Life is beautiful and it could be so long but three gorgeous girls have the strength to leave this big, colourful world... 'It will be cold tonight. You have to sleep on the ground outside. You will freeze to death then the hearts of yours will fly into the queen's. If the queen gets up with a feeling that life is beautiful, you will be happy and live in heaven. But if it doesn't happen, your mortal remain will be destroyed in the heart and nobody will sing, talk or write about you.'

'It is risky... But I'm curious' so I'm ready to do that', said Toshiko and she went outside. Aika, Akemi and Toshiko slept under the open sky. Snow covered the ground and they were freezing. The king watched them from the window and thought, 'I will write about them. The three martyrs or maybe the title will be *Three black roses*.'

And the deadly moment came. Three dead bodies lay in the deep snow and their hearts flew in the queen's heart. In the morning the queen got up and whined, 'Oh, why is life so horrible to me?!' And in that very second Aika's, Toshiko's and Akemi's hearts turned into soil.

But the hearts were so strong that three black roses popped out from the soil and they told the queen's heart, 'We helped you, now we are miserable for helping others!' 'Oh, sorry, please forgive me, I did not know!' So she asked the angel, who lived with her, to give advice. The angel cut off the three roses, and took them to the left eye. She placed them next to the black spot, and said, 'In three days you will be girls again.'

So when the three days passed, Toshiko, Akemi and Aika were sitting on the bench, gazing at the sky. The king of the Sun sat down to write the book, but then he got tired and wrote only a short story of the three sleuths. And that is what you have just finished reading.

Wiwczaroski Lenke 5.b (now 6.b)

Magyar Népmese Napja

A Magyar Népmese Napját a Magyar Olvasástársaság kezdeményezésére 2005 óta ünneplik Benedek Elek születésnapján. E jeles napot iskolánkban is hagyományosan a népmeséknek szenteljük. Ebben az évben a feladatok között volt filmvetítés, bábkészítés, meseillusztráció készítése és meseírással megadott szavakkal. A legjobb alkotásokból kiállítást rendeztünk. Ezek közül olvashattok kettőt.

A csintalan törpék meg a szarka

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy **törpe**falu. Ebben a faluban nagyon csintalanok voltak a törpék. Mindent elcsentek, amit csak megláttak. A **zseblámpától** kezdve a **mobiltelefonig** mindent elvittek a városból.

Egyszer az egyik törpe elhatározta, hogy világgá megy. Ment, mendegélt, egyszer csak talált egy **kincses ládikót**. Nagyon megörült neki, és azt gondolta, hogy a többi lakó biztosan

irigy lesz rá. Csak egy baj volt. Hogyan vigye haza azt a nagy kincses ládát, amit talált?

- De buta vagyok! - gondolta magában a kis törpe. - Hiszen tudok varázsolni! Elvégre egy varázs törpe faluban nevelkedtem.

Így varázslattal hazavitte a ládát. Otthon nagyon megörültek neki a törpék. Most már soha nem kell lopniuk az emberektől. De egyszer nagy baj történt. Egy szarka ellopta a

kincses ládát.

- Jaj! Ne már, mi sosem leszünk boldogok! - mondta egy mérges törpe.

- Semmi baj - vigasztalta a kis törpe. - Majd visszazerezzük a ládát! Ezt csak úgy tudjuk elérni, ha megtudjuk, mik a szarka tulajdonságai. De hogy tudjuk ezt kideríteni?

- **Számítógéppel!** - mondta egy számítógéphez értő törpe. A kis törpe így felelt:

- Ez nagyszerű! Én ismerek egy **edzőcipőt** viselő embert a városban. Neki van egy laptopja.

- Ez remek! Keressük meg! - örvendezett a törpe. El is mentek a városnak azon részére, ahol az az ember dolgozik. Mikor odaértek, ő már barátként fogadta a kis törpét és barátait, és boldogan odaadta nekik a laptopját. Megköszönték a szívességet és hazamentek.

Otthon megnézték az interneten a szarka tulajdonságait. Megtudták, hogy milyen erdőben él és mivel táplálkozik. El is mentek az erdőbe, ahol egyből ráleltek a madárra. Megpróbálták erővel elvenni tőle a ládát, de nem jártak sikerrel. Aztán azt javasolta egy törpe, hogy inkább kommunikáljanak vele.

Ez bevált, így visszakapták a ládát. Hazavitték és úriasan megéltek belőle, amíg meg nem haltak.

Veres Ádám 4.a osztály

Sárkánymese

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy király. Ez a király meg akart tanulni franciául, de sehogy sem ment neki. Ezért megfogadta, hogy minden évben egyszer elégetti az ország összes **szótárát**.

El is kezdte. A szótárakból nagy máglyát rakatott. Igen ám, de akkoriban még nem tudtak tüzet gyújtani. Ezért a király megparancsolta, hogy keressenek egy **sárkányt**, aki tud tüzet okádni.

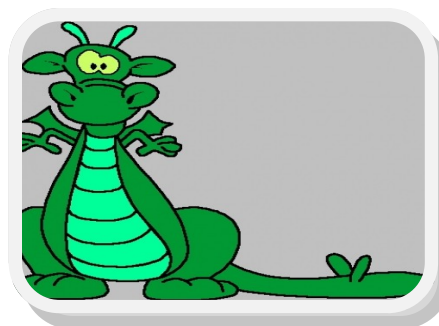
Találtak is hamarosan egyet. A szótárak évről évre nagy lánggal égtek. Egy idő után a sárkány azonban észrevette, hogy már nem megy neki a tűzokádás. Jaj, a sárkány bánatában világgá szaladt! Ahogy ment, mendegélt, egyszer csak találkozott egy félszemű csigával. Megkérdezte a csiga: -Mi a bajod, kedves sárkány koma? A sárkány elmesélte sorra a gondját-baját.

-Ó, ha csak ez a baj, akkor én tudok segíteni! Vedd fel ezt az **öltönyt**, és tüstént ott teremsz az **Üveghegyen**! Ott találsz egy benzinkutat. Ha iszol belőle, akkor újra tudsz majd tüzet okádni.

A sárkány felvette az öltönyt, és már ott is volt az Üveghegyen, s jót kortyolt a **benzinből**. Ment a sárkány kifizetni a benzint. Azt mondta neki az eladó:

-Itt egy doboz narancsos Tic Tac, meglásd, még jól jöhet! Ezzel a sárkány hazament. Amikor a sárkány megérkezett, vett egy nagy lélegzetet, és a tűz újra nagy lángokban csapott fel. Uram, teremtmény! Az emberek sorra ájultak el a kellemetlen lehelettől! Szerencsére ott volt a sárkánynál a narancsos Tic Tac. Azonnal eszébe jutott az eladó tanácsa, bevett belőle néhányat, mire a király és az emberek megkönnyebbültek.

Ha a sárkány a **narancsos Tic Tac**-ot be nem vette volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Kovács Bence 4.b osztály

Az 5. évfolyam osztálykirándulása 2013-ban

Iskolánkban hagyomány, hogy tematikus kirándulásokat szervezünk a különböző évfolyamok számára. Az 5. osztályosok történelem órákon tanulnak a magyar történelem kezdeteiről. Iskolánk Árpád vezér nevét viseli, ezért különösen fontosnak tartjuk a honfoglalás korának megismerését. Ezt a célt szolgálja az ötödik évfolyam látogatása a karosi Honfoglalás Kori Látogatóközpontba. A 2013-as kirándulásról szól tanulóink beszámolója.

Az 5. évfolyam 2013. 05. 31-én osztálykiránduláson vett részt a Bodroghözben. Ennek keretében három történelmi helyre látogattunk el: Karosra, Karcsára és Pácinba.

Először Karoson jártunk. Ez a település a magyarság legősibb szállásterületei közé tartozott. A feltárt, kiemelkedő gazdagságú vezérsírok alapján a történészek arra következtetnek, hogy itt volt a nagyfejedelmek hatalmi központja, innen indították kalandozó hadjárataikat. Ezért Karos méltó és hiteles emlékhely a honfoglalás korának megismerésére.

Karoson a híres Honfoglalás Kori Látogatóközpont néztük meg. Az épület már formavilágával is méltó módon állít emléket őseinknek. A honfoglaló magyarok jellegzetes haditechnikai eszközét, az Európa-szerte félve tisztelt visszacsapó íj formáját követi, míg a közepén belehasító tömeg nyíltegezt formáz.

A kiállítás a IX-X. század korszakát mutatja be: a félnomád életmódot a sztyeppén, a honfoglalást, a kalandozások korát, a letelepedést és az ország megalapítását.

A kétszintes kiállítótérben interaktív eszközök, makettek, animációk és filmek révén betekintést nyerhetünk elődeink életébe. A kiállítás egy olyan honfoglaló magyar életútját követi végig, aki még az Etelközben született, fiatal felnőttként élte át és harcolta végig a Kárpát-medencébe érkezést és nyugati kalandozásokat, végül a Bodroghözben telepedett le, itt halt meg és a karosi temetőben temették el.

Megnéztük a kiállított tárgyakat, majd egy izgalmasabb rész következett. Az emeletre egyszerre egy osztály mehetett fel. Ott egy sötét szobába léptünk be, ahol érdekes, korhű panoptikum-bemutatót te-

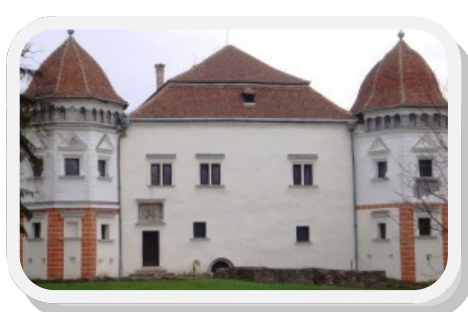
kintettünk meg. Amit ott láttunk, teljesen élethű volt. Nagyon jó effekthangokat használtak, egészen beleéltük magunkat a történetbe. A kiállítás megtekintése után kézműves foglalkozáson vettünk részt, majd az udvaron íjászolni lehetett.

Karos után Karcsa volt a következő állomás. Itt egy Árpád-kori templomot látogattunk meg. A XI-XIII. század között épült román stílusú templom robusztus falai, lőrészerű ablakai jól érzékel-
tetik az Árpád-korban élt emberek gondolkodásmódját és hiedelemvilágát. Keletkezéséről egy monda is született, amit a templomban meg is hallgattunk. Kívül megnéztük a templomkertet is.

Végül az alig 4 kilométerre található Pácinra mentünk, ahol egy másik történelmi időszakból, a késő reneszánsz korabeli életből kaptunk ízelítőt. A település méltán büszke a Mágocsy-kastélyra, ami hazánk egyik legjelentősebb késő reneszánsz építészeti emléke. Mágocsy Gáspár, Észak-Magyarország egyik leggazdagabb földesura építtette unokaöccsének, Mágocsy Andrásnak és feleségének, Alaghy Juditnak. A kastély 1581-ben készült el.

A kastély-múzeumban betekintést nyerhettünk az akkor élt arisztokrácia mindennapjaiba. Az úr és családja az emeleten lakott, kiszolgálásuk a földszinti helyiségekből történt.

Útban hazafelé megálltunk Tokajban fagyizni. Persze a buszon is jól éreztük magunkat. Remélem, a mostani ötödi-
kesek számára is érdekes és hasznos lesz ez a kirándulás.

Pozsgai Olivér és Goda Gábor 6.a osztály

Szalajka-völgy, Eger

Az előző tanév végén iskolánk énekkarosa egy napos kiránduláson vehettek részt a **TÁMOP- 3.2.13-12/1-2012-0314 - A Debreceni Universitas Nonprofit Közhasznú Kft. tanórán kívüli tevékenységének továbbfejlesztése** - pályázata keretében. Bélapátfalván, a Szalajka-völgyben és Egerben jártak. Erről az útról beszámolót készítettek.

Igazgatónőnkkel, Tünde nénivel és iskolánk énekkarának vezetőjével, Mariann nénivel egész napos autóbuszos kirándulásra mentünk. Bélapátfalván megnéztük az apátságot, Szilvásváradon a Szalajka-völgyet, Egerben pedig a Bazilikát.

Első megállónk Bélapátfalva volt. A település az Eger-patak folyásának felső részén kialakult medence peremén helyezkedik el, az erdő-

határ és a vízjárta patak völgyek közötti sávban. A város határában fut a Recska-patak. Megnéztük a bélháromkúti apátsági Nagyboldogasszony templomot. Az apátság román stílusban épített temploma nemzetközileg is elismert műemléki és történeti nevezetesség. A patak partján játszottunk egy kicsit.

Ezek után továbbindultunk Szilvásváradra. Itt a Szalajka-völgyet néztük meg. Ez a Bükk hegység legszebb kirándulási helye. A természeti értékek között tarthatjuk számon a Szalajka-patakot, a Szikla-forrást, a Fátyol-vízesést, a történelmi nevezetességek között az Istállós-kői Ősemberbarlangot.

A völgy fő értéke a sebes folyású, kristálytisza Szalajka-patak. A Szalajka név egy régi mestersegre utal. Itt állították elő az üvegyártáshoz nélkülözhetetlen alapanyagot, a hamuzsirt, amely-

nek latin neve sal alcalicus volt, s ebből képezték a Szalajka nevet. A kb. 4 km hosszú völgyben folyó patak medrét több helyen mesterségesen megduzzasztották, a tavakban több mint száz éve tenyésztnek pisztrángot. A hegyen felfelé menet megnéztük a pisztrángos tavat, amiben ezer meg ezer pisztráng hemzsegett. Innen már nem volt messze a Fátyol-vízesés.

A Fátyol-vízesés a Szalajka-völgy egyik fő nevezetessége, hazánk egyik legszebb természeti képződménye. Nevét egyesek szerint a vízpermet jellegzetes, fehér fátyláról, mások szerint a fehér, csipkéhez hasonlóan mintás mésztufáról kapta. A páratlan szépségű Fátyol-vízesés édesvízi mésztufa lép-

csőit a természet hozta létre, amikor a mészkőlerakódás maga alá temette, megkövesítette a vízi növényeket és a fák gyökereit. A Szalajka-patakot karsztforrások táplálják. A Szikla-forrás a mészkő határán egy sziklahasadékból tör elő. A Szalajka-forrás egy cseppkőbarlangból tör a felszínre. Egy vadaskert is található itt, melynek fő látnivalói a muflon és a däm-szarvas.

A völgy történelmi emlékeket is rejt, például az Istállós-kői Ősemberbarlangot, a vidék ipari történetét megidéző Szabadtéri Erdészeti Múzeumot és a Mária-vasbányát. Az istállós-kői barlangban találták meg a Bükk hegység leggazdagabb őskori leletanyagát: tundraszarvas, barlangi medve, ősbölgény és bivalymamut csontokat, az őseber kő- és csonteszközeit, használati tárgyait. A ma már üres barlanghoz a Szalajka-forrás mellől szerpentin jellegű turistaút vezet. Egyszer oda is szeretnénk felmenni.

Fentebb volt egy kis tisztás, ott megálltunk kicsit pihenni. Mindenki szétnézhetett, és vehettünk jégkrémet is. Elindultunk visszafelé. Mikor leértünk a hegyről, Szilvásváradon megnéztünk még egy vásárt is. Itt vásárolgattunk egy kicsit.

Egerben megnéztük a Bazilikát, amely Eger egyetlen klasszicista építménye, Magyarország második legnagyobb temploma. A bejárat előtti oszlopcsarnokot a római „Pantheon” mintájára készítették. A timpanon felett a Hit, a Remény és a Szeretet jelképes alakjai találhatók. A bazilika belső díszítése gyönyörű. Az épület belső díszítése majd 120 évig tartott, így az oltárok elkészítése, a mennyezeti freskók festése több időt vett igénybe, mint maga az épület felépítése. A mennyezetet szebbnél szebb freskók díszítik. A Bazilika orgonáját a XIX. század végén a salzburgi Moser cég szállította. Főszezonban (május 15. – október 15.) a déli órákban minden nap orgona-bemutatót hallhatnak az ide betérő érdeklődők. Majd megnéztük a hangulatos sétálóutcat, ahol kávézók és éttermek vannak.

A hazaút kellemes volt, és nagyon jó hangulatban telt. Szinte észre se vettük, olyan gyorsan eltelt ez a nap. Mindenkinek ajánljuk, hogy látogasson el ezekre a helyekre.

Pál Dóra és Porcsin Sára 6.a osztály

Paderborn

7-14. Oktober 2013 haben 12 Schüler und unsere Schulleiterin Frau Nagy, zwei Deutschlehrerinnen: Frau Banga und Frau Utry an einem Austauschbesuch in Paderborn, in Deutschland teilgenommen. Diesmal haben sie mit den anderen Partnerschulen aus Estland, Finnland und Belgien den zwanzigsten Geburtstag der Friedrich von Spee Gesamtschule gefeiert. Vormittags hatten die Schüler Unterricht, nachmittags haben sie Ausflüge, Stadtbesichtigung gemacht. Die deutschen Schüler mit drei Begleitungslehrern werden zu uns in der dritten Woche im Mai zu Besuch kommen. Hier könnt ihr einen Auszug aus dem Tagebuch von Lenke Wiwczarowski lesen.

Lenkes Tagebuch Paderborn 2013

Montag, 7. Oktober war der große Tag.

Ich war so aufgeregt. Wir (elf Schüler und Schülerinnen, drei Lehrerinnen und ich) sind mit dem Zug nach Budapest, dann mit dem Bus zum Flughafen gefahren. Mit dem Flugzeug sind wir nach Dortmund geflogen. Das war sehr interessant. Von Dortmund sind wir mit dem Zug nach Soest und mit einem anderen nach Paderborn gefahren. Auf dem Hauptbahnhof von Paderborn mussten wir fast eine halbe Stunde warten auf unsere Austauschschüler. Als sie endlich da waren, war ich sehr überrascht, weil meine Austausch-

schülerin nicht Safia Hafez war, sondern ein anderes Mädchen, Ronja Franke. Sie war sehr nett und sympathisch. Dann sind wir nach Hause gegangen. Sie wohnen im Zentrum von Paderborn. In der Nähe von zu Hause sind viele Sehenswürdigkeiten: das Drei-Hasen-Fenster, das Rathaus, das Adam- und Eva-Haus und vor dem Haus, wo ich wohnte, die Skulpturen der Waschfrauen

an der warmen Pader.

Dienstag, 8. Oktober

Deutsch in der Schule. Ich war nicht begeistert, weil ich fast nichts verstehen konnte. Die Friedrich-von-Spee -

Gesamtschule ist groß, modern und sehr schön. Dann Mathe. Und danach auch Mathe. Das war ein bisschen besser. Dann MENSA! Ich hatte so einen Hunger. Die Mensa ist hier sehr

gut. Zu Hause ist es auch nicht schlecht. Dann ist die Gruppe (Frau Utry, Frau Nagy, Frau Banga, und zwei deutsche Lehrerinnen und wir, Kinder) in die Stadt gegangen. Da mussten wir in Gruppen arbeiten (zwei deutsche Kinder, zwei ungarische Kinder). Wir mussten Sehenswürdigkeiten finden und Aufgaben machen. Dann bin ich mit Ronja nach Hause gegangen.

Mittwoch 9. Oktober

Ich hatte Geburtstag. Endlich bin ich 12. Ronja hat mir eine Tasche mit Logo „Paderborn“ gekauft, und wir haben drei Torten gemacht. Dann hatten wir in der Schule Unterricht. Danach Mensa, und dann gingen wir zu einem Museum (HNF). Das war sehr interessant. Wir haben dort ein GPS-Navigationsgerät bekommen. Das war ein Abenteuer! Wir mussten das Schloss Neuhaus finden. In Gruppen. Und niemand hat uns geholfen. Aber zuerst sind wir an den Padersee gegangen, dann mussten wir allein arbeiten. Nach dem Abenteuer sind wir nach Hause gegangen.

Donnerstag, 10. Oktober

Wir sind nach Bielefeld gefahren. Bielefeld wurde im Mittelalter gegründet. Bielefeld ist eine reiche Stadt. Bielefeld ist berühmt für das Leinen. Wir haben das Rathaus gesehen. Das Rathaus von Bielefeld wurde im 13. Jahrhundert errichtet. Es war sehr schön. Dr. Oetker hat auch hier gelebt. Dr. Oetker machte es möglich, dass jede deutsche Hausfrau Backpulver kaufen konnte. Wir haben die Sparrenburg gesehen. Die Sparrenburg wurde als Burg vor 1250 erbaut. Dann sind wir zurück nach Paderborn gefahren. Im Rathaus hat uns der Bürgermeister empfangen und die Stadt vorgestellt.

Freitag, 11. Oktober

Unterricht. Dann haben wir in der Schule gefeiert, weil sie 20 Jahre alt war. Dann sind wir (Ronja, Celina, Lilla und ich) shoppen gegangen. Das machte uns Spaß. Dann sind wir wieder in die Schule gegangen. Es war eine Disco da von 18 Uhr bis 22 Uhr. Das war ein internationaler Abend. Wir haben dort viel gelacht (und viel Cola getrunken).

Samstag, 12. Oktober

Ich bin mit Ronja, Celina, Lilla und mit der Familie von Celina nach Münster gefahren. Wir gingen zum Planetarium und auch zu einem Museum. Danach haben wir im McDonald's gegessen.

Sonntag, 13. Oktober

Ich bin mit Ronja, Lilla und Celina schwimmen gegangen. Wir wollten immer rutschen. Es gibt da eine große Rutsche. Dann sind wir nach Hause gegangen. Am Abend bin ich mit Ronja noch ein bisschen in die Stadt gegangen.

Montag, 14. Oktober

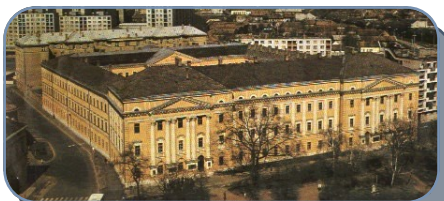
Der letzte Tag hier in Paderborn. Aber ich möchte noch bleiben! Es ist so schwer! Um 19 Uhr war ich wieder in Debrecen. Wir freuen uns schon sehr auf den Besuch unserer Austauschschüler im Mai in Debrecen.

Wiwczarowski Lenke 6.b

a Debreceni Református Kollégium

A Debreceni Református Kollégium 2013-ban ünnepli fennállásának 475. évfordulóját. A reformáció századában alapított hazai református iskolák közül a debreceni a legnevezetesebb. Története során sokféle jelzővel illették: az „Ország iskolája”, „Kősziklán épült vár”, „Szegények iskolája”.

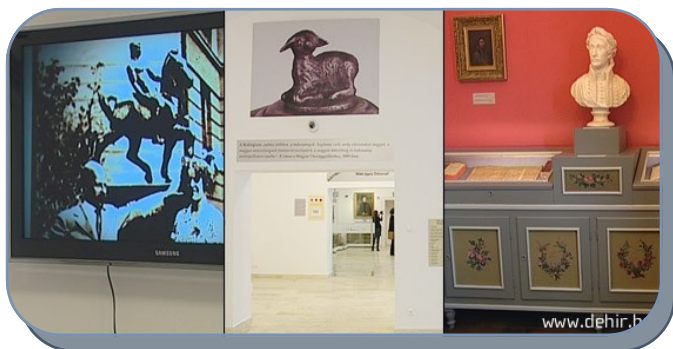
A Debreceni Református Kollégium városunk egyik fő oktatási intézménye, mely 1538 óta megszokás nélkül működik. Falai között kez-

dettől fogva a legalacsonyabbtól a legmagasabb fokig folyt az oktató-nevelő munka. A Református Kollégiumban és a hozzá kapcsolódó általános és középiskolákban, felsőoktatási intézményekben ma is több ezren tanulnak. Az intézmény múltja és jelene is hozzájárult ahhoz, hogy az idei nemzeti tanévnyitót itt tartották.

A Kollégium ezernyi szállal kapcsolódik az elmúlt fél évezred magyar kultúrájához. Az intézmény a magyar szellemi élet számos kiemelkedő képviselőjének volt az „alma mater”e. A teológia mellett az irodalommal voltak a legszorosabb kapcsolatai: annyi jeles író bocsájtott útjára, mint egyetlen más hazai intézmény sem.

A régi, a hagyományokat még sok mindenben őrző kollégiumi életet hűen ábrázolja Móricz Zsigmond *Légy jó mindhalálig* című regényében. Rajta kívül még Fazekas Mihály, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Arany János, Ady Endre, Szabó Lőrinc, Szabó Magda és Kiss Tamás nevét emelhetjük ki a szépírók sorából, akik a kollégium falai között nevelkedtek. De itt tanult többek között Medgyessy Ferenc szobrász, Péchy Mihály építész, Irinyi János feltaláló, Bay Zoltán fizikus. A jelenlegi rektor, Fekete Károly is itt tanult diákként.

A Debreceni Református Kollégium Múzeumában sok érdekes kiállítás várja a látogatókat. A Kollégium egyik legismertebb diákjának állít emléket a **Csokonai emlékszoba**. Itt láthatjuk Ferenczy István és Izsó Miklós róla mintázott szobrát, Rippl Rónai József festményét és olyan tárgyi emlékeket, amelyek olvasmányainak, különböző kedvteléseinek is bizonyítékai, a költő ugyanis nagy hódolója volt a művészeteknek, a zenének. A magyar elbeszélő hagyomány számos mondát, anekdotát, sőt mesét is őriz róla, melyben mágikus erővel rendelkező embernek: táltosnak, garabonciás diáknak mutatják be a költőt.

A hatszázezer kötetes **Nagykönyvtár** a világ egyik

legszebb könyvtára. Kézirattárában láthatunk Mohács előtti okleveleket, 1711 előtti régi magyar értékes nyomtatványokat, különgyűjteményei (kézzel színezett térképei, anatómiai atlaszai, Bibliagyűjteménye, gazdagon illusztrált botanikai kötetei) kiemelkedő bibliofil értékeket tartalmaznak.

A Kollégium **Oratóriuma** nemzeti emlékhely, mely az 1848/49-es szabadságharcnak állít méltó emléket. Fő ékességei közé tartozik a diákság két nemzetőrszázlaja. 1849. január 9-től május 31-ig itt ülésezett az Országgyűlés alsóháza, itt készítették elő a Habsburg-ház trónfosztását. Megnézhetjük Kossuth Lajos beszédének eredeti példányát, amelyben Debrecen a „magyar szabadság órvárosává” nyilvánította, a Függetlenségi Nyilatkozat egy lapját és számos történelmi ereklyét.

Az **Iskolatörténeti állandó kiállítást** három enteriőr, egy író pultjánál olvasó 17. századi deák, a szénior szobájának 18. századi berendezése és egy 19. századi osztályterem látványa teszi a látogatók számára emlékeztetővé. A régi diákelet hangulatát őrzik a különféle diáktársaságok, a tűzoltódiákok eszközei, a rézmet-sző diákok munkái, az olvasó és önképző társulatok, a diáklapok szerkesztőségének gazdagon illusztrált dokumentumai.

A Debreceni Református Kollégium alapításának 475. évfordulójára **Ország iskolája - szegények iskolája** címmel kollégiumtörténeti kiállítás nyílt. A vitrinekből kitűnik az is, hogy a Kollégium milyen csekély anyagi ráfordítással teremtette elő azt a szellemi tőkét, amely csaknem az egész országra hatott. Külön tárlót kapott többek között Fazekas Mihály Ludas Matyija és a szegények iskolájának bemutatása is, ugyanis az intézmény törvényei nem ismertek társadalmi különbségeket.

Az állandó kiállítások megtekintése mellett lehetőség van múzeumpedagógiai foglalkozásokra is, például 1848/49 *Debrecenben*, *Diákelet a Kollégiumban*, *Csokonai és a Kollégium* témákban. Mindenkinek ajánlom, látogasson el a Kollégiumba.

Erdei Gergő 5.a osztály

150 éve született

Gárdonyi Géza író, drámaíró, költő, újságíró, pedagógus

2013-ban ünnepeljük Gárdonyi Géza születésének 150. évfordulóját. Ha semmi mást nem hagyott volna ránk, csak az *Egri csillagokat*, akkor is méltó lenne arra, hogy tisztelegjünk máig meghatározó jelentőségű írásművészetével. A jubileumi évet a kormány hivatalosan Gárdonyi Emlékévvé nyilvánította. Ez alkalomból országszerte számos rendezvényt emlékeztek az íróra.

Gárdonyi Géza 1863. augusztus 3-án született Agárdpusztán. Eredeti neve Ziegler Géza volt. Édesapja munkája miatt sokat költözött a család. Gézát papnak szánták, ezért a sárospataki református gimnáziumba írták, majd az egri tanítóképzőbe járt, ahol 1882-ben segédtanítói oklevelet szerzett.

Az 1880-as években újságíró volt Győrben és Szegeden, ekkor magyarosította a nevét Gárdonyira. 1891-ben került a fővárosba, ahol Bródy Sándorral és Ambrus Zoltánnal együtt alapították és szerkesztették a *Jövendő* című lapot, a *Nyugat* megjelenéséig a kor leghaladóbb és legszínvonalasabb magyar irodalmi folyóiratát. Gárdonyi közben munkatársa volt a *Magyar Hírlapnak*, 1896-tól pedig a *Budapesti Hírlapnak* is. Első irodalmi sikerét 1894-ben *A lámpás* című kötetével aratta.

kutatómunka után. Az első címe *Hold és Csillagok* volt. Mindmáig az egyik legolvasottabb magyar regény, melyet számos idegen nyelvre lefordítottak. 2013-ban törökül is megjelent. A regényből Várkonyi Zoltán készített látványos filmet parádés szereposztással és Szász Endre díszletterveivel.

Gárdonyi későbbi regényeinek témája a történelem mellett az örök szerelem (*A láthatatlan ember*, *Isten rabjai*). Ez annak volt köszönhető, hogy 1907-ben a nagyváradi vasútállomáson találkozott a 20 éves tanítónővel, Tóth Ilonával. Így indult kettejük különös, ki nem mondott szerelme. A lány, akit az író Milának nevezett el, lényegében odaköltözött a Gárdonyi-házba. Rendben tartotta az író papírjait, intézte a hivatalos ügyeit, takarított, és ha szükség volt rá, ápolta is. Esténként a kertben ült az író neki olvasta fel regényei elkészült fejezeteit, vagy éppen az újonnan született szerelmes verseket. Ilona egy idő után férjhez ment, de közben minden nap eljárt az íróhoz.

Gárdonyi Géza 1922. október 30-án halt meg. Egerben temették el. Egykori lakóháza ma emlékmúzeum. Az egri vár délkeleti füles bástyáján az író felújított síremlékét a Gárdonyi Emléknapon, 2013. október 25-én adták át. Gárdonyi Géza nevét viseli az egri színház, számos könyvtár, művelődési ház és iskola az országban.

Patalenszki Anna 6.a osztály

hozott az író munkásságában: alapos történelmi tanulmányok és kutatómunka után nagyregények írásába kezdett.

1885-ben kötött házassága 1897-ben felbomlott, ekkor az író Egerbe költözött, és teljes elzárkózásra rendezkedett be. Néha festeggett, zenélt, és szívesen foglalkozott titkosírással is. Az elvonulás változást hozott az író munkásságában: alapos történelmi tanulmányok és kutatómunka után nagyregények írásába kezdett.

A *Pesti Hírlap* 1899 karácsonyán kezdte közölni leghíresebb történelmi regényét, az *Egri csillagokat*, amely 1901-ben könyv alakban is megjelent. Az író két év alatt írta meg, alapos

Gárdonyi Géza: A hét vezér

Kékfekete bársony az ég teteje, -
abba ragyog a nagy Göncöl-szekere.
Nótát mondok a nagy Göncöl-szekérről,
vagyis inkább a hét magyar vezérről.

Árpád volt az első vezér, a legfő;
szeme mint az oroszlané rettentő;
kardja, mint az istennyila úgy vágott!
Ki is vágott minekünk egy országot.

Árpádnak az öregapja Előd volt,
de biz abban sámsoni nagy erő volt:
rezes kopja száz esztendő kezébe:
unokáját üstökösként kísérte.

Kendé-nek is fehér volt már a feje,
mint ősszel a vén havasok teteje:
de nagyokat rikoltott a csatában:
"Fiatalság, ezt csináld meg utánam!"

Ónod vezér akkor sem állt leghátul,
ha ész kellett, még pedig a javából;
Ónod vezér süvegében elég volt,
mikor az a süveg Ónod fején volt.

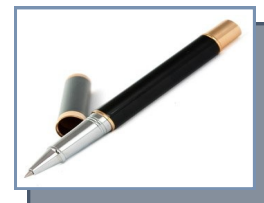
Tas vezér is gyöngy hírt hagyott magáról:
Marót királyt nadragolta pogányul,
Ő volt apja a dicső nagy Lehelnek,
kinek kürtjét Jászberényben emeld meg!

Várak ellen Huba vezér járt hadat,
vas-kosokkal döntögette a falat.
A cseheket kidobálta Nyitrából:
"Coki bratye, az Atilla várából!"

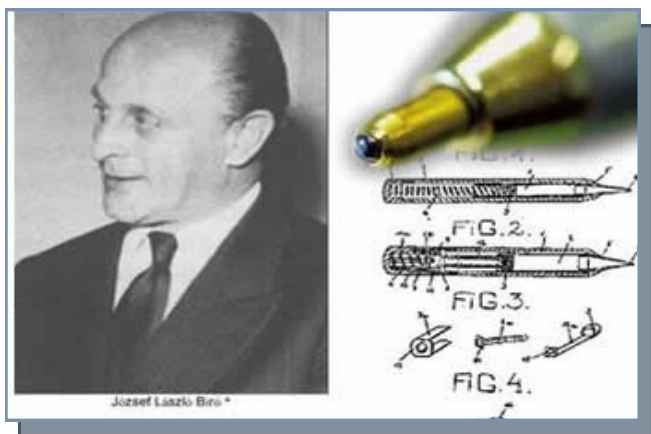
Vezérek közt Tétény volt a hetedik,
Arannyal kék felírni a tetteit!
Mint Erdélyért nem harcolt úgy sehelse,
Azóta se veszett abból egy hold se!

Kékfekete bársony az ég teteje.
Hét fényes kard a nagy Göncöl-szekere:
a hét vezér, mikor oda feltérült,
belesúrta a bársonyba emlékül.

Hetven éve hódít a magyar golyóstoll

Sokszor hallhatjuk, hogy a magyarok nagyban hozzájárultak a mai világ kialakulásához. Olyan tárgyakat és találmányokat adtunk az emberiségnek, melyek többsége nélkül a mindennapjaink elképzelhetetlenek lennének. A mindennapi munka egyik elengedhetetlen kelléke is egy magyar feltaláló nevéhez fűződik. Annyira hétköznapi eszköz a golyóstoll, hogy észre sem vesszük, hogyan változtatta meg az életünket. A sikertörténet mögött egy magyar újságíró, Bíró László áll, aki hetven éve szabadalmaztatta a golyóstollat Argentínában, és hetvenöt éve kapott szabadalmat Magyarországon.

Bíró László, a használható golyóstoll megalkotója 1899. szeptember 29-én született Budapesten. Újságíróként olyan nagynevű lapoknak dolgozott, mint a *Pesti Napló* vagy a *Pesti Hírlap*. Sokrétű és szerteágazó érdeklődése ellenére elsősorban mégiscsak feltaláló volt. Nagyon sok műszaki kérdés foglalkoztatta. Legismertebb találmányához, a golyóstollhoz újságírói hivatása vezette el. Az 1930-as években szerkesztette meg a golyóstollat, amikor már komoly igény jelentkezett, főleg az újságírók körében egy könnyen kezelhető, tartósan használható íróeszközre.

Korábban számos próbálkozás történt, többen készítettek golyóstollat, de a tinta vagy kifolyt, vagy elapadt, nem tudták megoldani az egyenletes adagolást. Az áttöréshez három találmány kellett: a golyófejek állandó tintaellátását biztosító tintajaratok, a hajszálcsővésség elvén működő kapillárisrendszer (a gravitáció ellensúlyozására) és a megfelelő tinta. Az első két találmány Goy Andor nevéhez fűződik, de a harmadikkal készítette el a ma is ismert golyóstoll őseit Bíró László.

Bíró László megfigyelte, hogy az újságok nyomtatásánál használt festék nagyon gyorsan szárad, ezért a papíron nem kenődik el. Innen jött az ötlete, hogy ez alkalmas lehet egy újfajta toll megalkotásához. Mivel ez a sűrűbb tinta nem volt cseppfolyós, egy kis golyót szerkesztett a tollba. Ahogy a toll a papíron mozog, a golyó forog, és a tollból felvett tintát a papírra viszi. Kémikus végzettségű bátyja és barátja, Gellért Imre segített neki megalkotni a prototípust, amelyben egy rugó nyomta ki a tintát. Bíró László 1938. április 25-én jelentette be találmányát a Magyar Királyi Szabadalmi Bíróságnak.

1939-ben családjával Párizsba költözött. Egy tengerparti nyaralása alatt ismerkedett meg egy idős argentin úrral, Augustine Pedro Justóval, aki találmányáról hallva azt javasolta neki, költözzön Argentínába, és ott alapítson gyárat.

Csak később tudta meg, hogy tanácsadója maga az argentin elnök volt. A dél-amerikai országban is kitartóan folytatta kísérleteit, és megtalálta a golyóstoll töltésére legalkalmasabb festéket. Benyújtott találmányára 1943. június 10-én kapott szabadalmat. Az első rendszeres eladásra gyártott golyóstollakat 1945-től forgalmazták Eterpen néven.

Az új íróeszköz – Biropen néven - gyorsan terjedt az egész világon, és már életében halhatatlanná tette feltalálója nevét. Széleskörűen volt használható. A repülőgépeken nagy magasságokban is működött, nem folyt ki belőle a tinta. Ezért a brit légierő is rendszeresítette. Az 1960-as évektől kezdve a világ minden országában megjelent, és általánosan használt íróeszközzé vált. Angol nyelvetterületen ma is „biro” vagy „biro pen” néven ismerik, franciául pedig „biron”-nak nevezik. A mai napig a legnépszerűbb írószer világon.

A feltaláló egymillió dollárért adta el a gyártási jogot, amivel aztán a vevő hatalmas vagyont szerzett. Bíró Lászlónak más találmányai is voltak, például a mosógép, az automata sebességváltó, az együtemű belső égésű motor és a golyós dezodor.

Új hazájában közéleti személyiségként is nagy megbecsülést szerzett, jelentős állami tisztségeket, hivatalokat töltött be. Buenos Airesben hunyt el 1985. november 24-én. Elismertségét bizonyítja többek között, hogy választott hazájában 1986-tól az ő születésnapja, szeptember 29. az Argentin Feltalálók Napja (Dia del Inventor), arcképével pedig nagy argentin feltalálókat ábrázoló bélyegsorozatot indítottak.

A Magyar Nemzeti Bank – Bíró László József emlékére – „Bíró László József, a golyóstoll szabadalmaztatója” megnevezéssel 1000 forintos címletű kupronikkal emlékérmét bocsátott ki 2010. szeptember 29-én, a feltaláló születésnapján.

Ha ezután golyóstollat veszünk a kezünkbe, gondoljunk néha arra, hogy megalkotója honfitársunk volt.

Bakos László 6. a osztály

Leiner Laura: A Szent Johanna gimi

A **Szent Johanna gimi** egy nyolc részből álló ifjúsági regény sorozat, melynek szerzője Leiner Laura magyar író. Az első kötet 2010-ben jelent meg, az utolsó két rész 2013-ban került a könyvesboltok polcaira. Napjainkban az egyik legnépszerűbb és egyik legnagyobb rajongótáborral rendelkező ifjúsági sorozatnak számít Magyarországon.

A könyvsorozat a főhős naplójának formájában a gimnázium 9–12. b osztályának mindennapjait mutatja be: az iskolakezdés kisebb-nagyobb zökkenőit, a középiskola hétköznapiak számító történéseit, valamint a továbbtanulás és elválás sokszor embert próbáló nehézségeit.

Főszereplője Rentai Renáta, aki nemrég költözött Budapestre. Reni egy budai francia tagozatos magángimnázium, a Szent Johanna Francia Tagozatos Alapítványi Gimnázium tanulója. Az első nap máris talált magának egy örök ellenséget, Kingát. Összebarátkozott egy emós lánnyal, Virággal. Beleszeretett a sulis legmenőbb srácaiba, Antai Kelemen Ádámba, ismertebb nevén Cortezbe. A tanárok hamar megkedvelik Renit jó jegyei és fegyelmezett magatartása miatt. Egy kicsit később az osztály is megszereti, mert rájönnek, hogy jó fej.

A sorozat 7. részében Reni már irigyelt végzősként léphet be szeptember 1-jén társaival együtt a 12. b osztály ajtaján. Az utolsó év sok-sok emlékezetes, izgalommal teli pillanatot (szalagavató, nagy végzős bulizások, utolsó közös szilveszter), na és persze ugyanennyi komoly, megfeszített munkát (érettségi tárgyak kiválasztása, a felkészülés megkezdése és a nagy kérdés: a továbbtanulás) is tartogat az érettségiig. Ám a 12. b, mint tudjuk, nem átlagos társaság: ők mindent megtesznek azért, hogy az utolsó évük valóban felejthetetlené váljon, nemcsak önmaguk, de a Szent Johanna gimi összes tanára és diákja számára is.

2013 májusában megjelent egy kiegészítő kötet is **Kalauz** alcímmel, amely a sorozattal kapcsolatos fontos és érdekes információkat tartalmaz. Leiner Laura egy kihagyhatatlan kalauzt készített el hűséges olvasóinak. Kulisszatitkok, kimaradt jelenségek, kérdések és válaszok a gimi életéről, valamint temérdek sok érdekesség vár a Szent Johanna gimi Kalauzban!

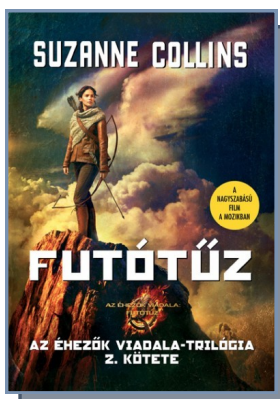
Pataki Bella 6.a osztály

Suzanne Collins: Futótűz

Suzanne Collins **Az éhezők viadala** című trilógiája az utóbbi évek legnagyobb szenzációja az ifjúsági regények műfajában. Az immáron világszerte több mint tízmillió példányban értékesített sorozatról azt mondják, hogy méltó folytatása a Harry Potter könyveknek, tovább népszerűsítheti, illetve megszeretheti az olvasást a fiatalokkal.

Véleményem szerint az író, Suzanne Collins nagyon jó címet választott Az éhezők viadala trilógia 2. kötetének. **Futótűz** (eredeti cím: *Catching Fire*). Ez a szó mindent elárul arról a nagyszerű és izgalmas könyvről, ugyanis elég egy árva kis láng, amely elindítja a tüzet, mely idővel futótűzzé válik.

E történetben is így történt, mivel Katniss Everdeen, az elképesztően bátor, 16 éves lány Peetával együtt megnyerte az Éhezők Viadalát, ezáltal szembeszállt a Kapitóliummal. A Kapitólium dühös, bosszúra éhes, és vért akar látni.

Snow elnök pedig minden lehetséges módon meg akar szabadulni Katnissstől, attól a lánytól, aki a körzetekkel együtt lázadni készül a Kapitólium ellen. Emellett a két győztesre vár még a hosszú győzel-

mi körút, ismét csak a tévénézők árgus szeme előtt.

A kötelező udvariaskodás unalmát azonban döbbenet és félelem váltja fel. Az elnök nem restell lesújtani az engedetlenekre, és most is ott csap le, ahol senki sem várja. Emberek hálnak meg, családok lesznek földönfutók, Katniss és Peeta pedig újabb küzdelemre kényszerülnek, ahol a tétek még nagyobbak, mint korábban.

Ez a könyv hatalmas meglepetéseket és olyan eseményeket tartogat az olvasó számára, amelyeket a legkevésbé sem várt. Vajon ki nyeri meg a 75. Éhezők Viadalát? Miért védi mindenki Peetát az arénában? Milyen próbatételeket talál ki a Kapitólium, hogy megkeserítse a játékosok életét? Miért akar mindenki Katnissel szövetekezni? Vajon te képes lenni helytállni ebben a szorult helyzetben, és vezéreként lelket önteni a lázadókba?

A regényből az amerikai Lionsgate Filmstúdió Francis Lawrence rendezésében filmet készített, melynek magyarországi bemutatója 2013. november 21-én volt, egy nappal megelőzve az amerikai bemutatót.

Sal Boglárka 6.b osztály

GRU 2

Biztosan te is láttad már a Gru első részét, és neked is nagyon tetszett. Az már az első részben kiderült, hogy Gru története érthető és lendületes, igen jól válogatják, keverik a különböző színtereket, a munkát és a családot. A szereplők karakteresek, az egész filmnek egyedi hangulata van.

A gonosz Gru mostanra már egy jószívű családapa szerepét játssza, és most ismét neki kell megmentenie a mesevilágot. Az Universal

Stúdió Gru folytatásában visszatért a Drakula-szerű főszereplő, három fogadott kislánya és segédei, a kis sárga minyonok.

Amint Gru kezd beleszokni a kertvárosi családapa szerepébe Margo, Edith és Ágnes apjaként, felbukkan egy szupertitkos szervezet, amely a gonosz elleni harcot tűzte zászlajára globális szinten. Így most Gru, a minyonokon és Gru új társán, a tehetséges fiatal ügynökön, Lucyn a sor, hogy kiderítsék, ki áll a látványos bűntettek mögött. Ők ketten beépülnek a helyi bevásárlóközpont közösségébe, ahol titkok lappanganak. Végül a világ legnagyobb ex-bűnözője kell ahhoz, hogy elkapja azt, aki a helyére pályázik.

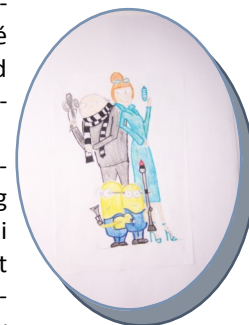
A történet egyesíti a világ megmentését, az első szerelem megtalálását és a serdülő lányok nevelését. Az egykori gonosztevő új értelmet keres életének, nem mellesleg feleséget, a három kislánynak pedig anyát. A film gyerekszínházas dramaturgiája, a minyonok és az egyéb szereplők hangsúlyos gesztusai, mimikája, a bűzbombás poénok miatt kicsiknek és nagyoknak egyaránt végig élvezhető a film.

A szenvedélymentesnek mondható Gru-nak ideális társa lesz a kissé hebrencs és nem csupán a nevében vad Lucy Wild, és jó ellentéte a szenvedélyes, salsa-őrült El Macho.

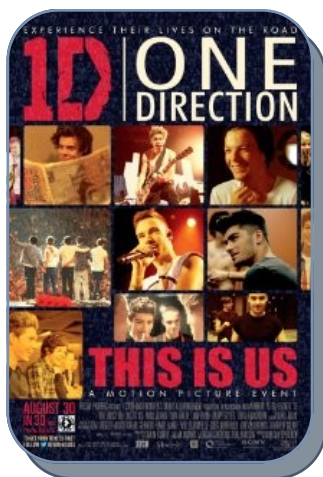
Margó tini szerelmével a tizenévesek, Gru és Lucy románcával pedig a szülők kedvence lehet. Bár a szerelmi szál és a tiniké sem annyira erős, mint az első rész Hold elrablása vagy a kislányok örökbefogadása, a cselekmény szolgálatában nyüzsgő, idétlenkedő minyonok ellensúlyozzák ezt a hiányt.

Szerintem a Gru 2 egy nagyon látványos, vidám, szórakoztató és rendkívül élvezhető, szívet melengető animációs mese. Ajánlom főleg gyerekeknek, de még felnőtteknek is, mert minden korosztálynak mosolyt csal az arcára.

Juhos Lili 6. b osztály

This Is Us

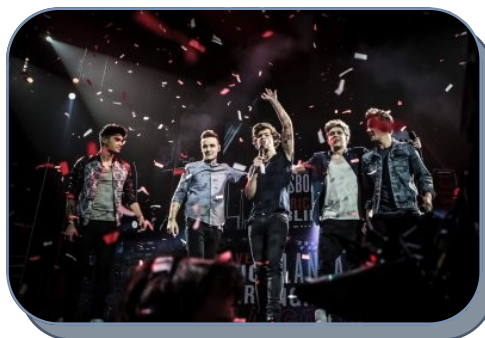
2013. szeptember 5-én került bemutatásra a **One Direction 'This Is Us'** című szórakoztató koncert- és életrajzi filmje. A világ egyik legismertebb és legkedveltebb brit fiúzenekara, a One Direction teljes körű bepillantást enged a kulisszák mögé. A színes, feliratos amerikai dokumentumfilmből megismerhetjük az együttes tagjainak gyerekkorát, életét és az együttes X-Faktorban elindult közös pályafutását. A film feliratosan 2D-ben, eredeti

nyelven pedig 3D-ben is megtekinthető a hazai mozikban.

Egy tehetségkutató versenyen kezdték, külön-külön. A kezdeti nehézségek ellenére azonban az öt srác hihetetlen sikereket ért el - együtt. A One Direction először Angliát hódította meg, azután Európában lett elképesztően népszerű, és ma már az Egyesült Államok is a lábai előtt hever. Ez a film öt srácról szól: a néző közelről ismerheti meg Niall, Zayn, Liam, Harry és Louis örületes hétköznapijait, egy hosszú turné izgalmas állomásait, és közben a koncertjeik fantasztikus részleteit

is láthatóak. Most először maguk a fiúk mondják el mesébe illő és izgalmas történetüket. Ilyen a One Direction egészen közelről, őszintén és viccesen - meg természetesen nagyon sok zenével.

Nekem ez a film nagyon tetszett. Szerintem, aki megnézi, végig táncolja és végig énekl.

Egy One Directionos idézet: „A One Direction nem próbál tökéletes lenni. A tökéletesség próbál One Direction lenni!”

Veres Eszter 5.a osztály

A paprika

A paprika C-vitamin tartalma közismerten magas, de igen sok A-vitamint és B-vitaminokat is tartalmaz. Ez elsősorban nyersen érvényesül, bár viszonylag kevés vitamin vész el a héjában, olajban hirtelen kisütött paprikából. A szárítás módzatai közül a napon szárítással őrizhetjük meg leginkább a vitamintartalmat.

Az ásványi anyagok közül elsősorban magnézium, valamint kálium és vastartalma jelentős. A paprika remek béta karotin forrás. A paprika erősíti az immunrendszert; bioflavon és likopin tartalma révén fontos szerepe van a rákbetegségek megelőzésében. Szabályozza a vérnyomást, javítja a keringést, az anyagcserét, csökkenti a vér koleszterin szintjét. Serkenti az emésztőrendszer működését. Kivonatát sikerrel alkalmazzák reumatikus eredetű ízületi gyulladások kezelésére.

Tudtad?

A paprika csípősségét az úgynevezett Scoville-egységgel határozzák meg, mely a paprika kapszaicin tartalmát mutatja. A világ legerősebb paprikája annyira erős, hogy csak kesztyűben lehet megfogni, különben órákig ég az óvatlan fűszerkedvelő keze.

Nem csupán ételízesítéshez, de gyógyszerként is használták a paprikát. Az 1831-es kolerajárvány idején – hatékony ellenszer híján – a paprikát vélték a pusztító járvány elleni csodaszernek, legfőképp a megelőzésben. A feljegyzések szerint használták még malária ellen is.

A szegedi paprika a szabadalmi hivatal által hivatalosan bejegyzett védjegy. Eredetileg a legendás szegedi paprika

csakis csípős paprika volt, csupán a 20. század elején találtak egy genetikailag eltévedt, nem csípős palántát, amelyet aztán tovább nemesítettek. Az összes mai édes palánta ennek az egykori különleges tőnek a leszármazottja. Ma már ebből fogy a legtöbb, tőzből kilenc csomag szegedi paprika nem csípős.

A csípős paprikát fegyverként is használják. Az indiai hadseregben hadrendbe állították a paprikagránátot, amely a könnygázgránáthoz hasonlóan nem tesz maradandó kárt az ellenségben, csupán harcképtelenné teszi. A hagyományos hadviselésben

kevésbé, de zavargások, utcai rendbontás esetén kiválóan alkalmazható fegyver.

Andalúz vegyes zöldsaláta

Hozzávalók:

1 endívia vagy fejes saláta
1 közepes kígyóborka
1 piros és 1 zöld kaliforniai paprika
1 lilahagyma
1 narancs
10 dkg juhsajt
Olajbogyó

Friss citromlé (kb. 4 evőkanálnyi)

Olívaolaj (kb. 4 evőkanálnyi)

Feketebors

Elkészítése:

A hozzávalókat apró kockákra vágjuk, keverőtálba tesszük, majd leöntjük a citromos olívaolajjal.

Csirke- és paprikafalatkák fűszeres bundában

Hozzávalók:

45 dkg csirkemell filé, 1 db piros színű paprika, 1 db sárga színű paprika, 1 db zöld színű paprika

A páchoz: 4 evőkanál szójaszószt, 1 teáskanál frissen reszelt gyömbér, 1 db chili

A bundához: 1 csokor metélőhagyma, 3 tojás fehérje, 3 evőkanál kukoricaliszt, 1/4 teáskanál só, 1 evőkanál frissen aprított gyömbér

A sütéshez: étolaj

Elkészítése:

A csirkemellet felvágjuk 3 cm széles, 1 cm vastag darabokra. A páchoz összekeverjük a szójaszószt, a felaprított

chili paprikát és a gyömbért, beleforgatjuk a csirkedarabokat, majd 24 órát állni hagyjuk.

Félbevágjuk a paprikákat, eltávolítjuk a szárat és a magokat, cikkekre vágjuk.

A bundához a tojásfehérjét habbá verjük, óvatosan belekeverjük a kukoricalisztet, a sót, a felaprított metélőhagymát és a gyömbért. A húsdarabokat és a paprikacikkeket a kukoricalisztos keverékbe forgatjuk, majd forró olajban megsütjük.

Papírtörlőre szedjük, leitatjuk a felesleges olajt. Szójaszósszal kínáljuk.

Jó étvágyat kívánunk hozzá!
Goda Gábor, Sótér Csenge 6. a osztály

Irodalmi fejtörő

Írd be az ábrába a meghatározások alapján a hétbetűs szavakat! Helyes megoldás esetén a kiemelt oszlopokba kerülő betűket föntről lefelé összeolvastva egy magyar író nevét és egy költeményének címét kapjátok megfejtésül.

1. Víkend.
2. Nyílászáró biztonsági berendezése.
3. A kéz részének egy íze.
4. Kapós, keresett (áru).
5. A mondás szerint ez szüli a tolvajt!
6. Kubai dohányból sodort különleges szivar.
7. Akkora, mint az anyag egykor oszthatatlannak hitt része.
8. Vetélytárs.
9. Forgács alakú fánk.
10. Figyelmesen, hosszan néz (valakit vagy valamit).
11. Kiabáló.
12. Hirtelen gerjedt harag, düh.

1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							

Japán logikai játékok

Sikaku

Játékszabály: A Sikaku nevű japán logikai játéknak, más néven területfelosztásnak az a lényege, hogy a táblát részekre kell osztani úgy, hogy minden rész annyi négyzetből álljon, amilyen szám van beleírva. Egy részben csak egy szám szerepelhet. A végén egy négyzet sem maradhat ki a táblán, mindegyiknek egy részhez kell tartoznia.

4			9	6		4	
							8
	2			3			
7							
2			5				
	6		2		4	2	

Sudoku

Játékszabály: A 9x9-es tábla összes sorába és oszlopába írd be a számokat 1-9-ig úgy, hogy minden szám csak egyszer szerepelhet soronként vagy oszloponként! A nagy négyzet-rács további 3x3-as négyzeteiben is csak egyszer szerepelhet egy szám.

		9	8				1	
8	3		1	2				
	2							
7		5					3	
	4			9	6	7		
9			4					
						1		9
					2	3	6	
		3			7	4	2	

Ez állati...

Állati találós kérdések

1. Oda megyek gyűjtögetni,
ahol vannak morzsák,
Így marad a porszívóban
üresen a porzsák.
2. Bömböl, pedig nem is fél,
ott él, ahol sosincs tél.
Szavannán, ha dombra kiáll,
világos, hogy ő a király!
3. Dalolva száll az égre fel,
röptében is énekel.
4. Éppen olyan, mint egy kefe,
mégsem fészülködhetsz vele.
5. Tengert, tavat, folyót szeret,
víz nélkül nem sokra mehet,
szárazon nem bír megélni,
nem hall és nem tud beszélni.
Uralkodik mindenhol, veszekedik akár-
hol. Mi az?
6. Falun ébresztőóra,
városban jó vacsora. Mi az?
7. Kipi-kopi, kopogok,
hernyók után kutatok.
Fák törzsét kopogtatom,
ha beteg, meggyógyítom.
Ki vagyok?
8. Szép fehér vitézek,
Csontvillás, szakállas,
Mekegő vitézek,
Füvet legelésznek.
Kutyaugatásra,
Szétfutnak szegények.

Décsei Balázs 5.a osztály

1. hangya 2. oroszlán 3. pacsitka 4. sün 5. hal 6. kakas 7. harkály 8. kecskék

A tengeri sárkány - a világ egyik legfurcsább állata

Földünk talán legérdekesebb küllemű hala a tengeri sárkány. Felidézi bennünk a sárkánymeséket, melyekben félelmetes tűzokádó szörnyek szerepelnek. De ha kicsit jobban megnézzük, láthatjuk, milyen törékeny, finom jószágok, és milyen csodálatos álcával ruházta fel őket a természet a túlélés érdekében.

A furcsa állat Ausztrália partjainál él. A Syngnathidae családba tartozik, amelynek tagjai többek között a csikóhalak is. A különös lény nagyon hasonlít rokonaira, azzal a különbséggel, hogy olyan, mintha egy sűrű hínárerdőből próbálna kievickélni.

A tengeri sárkány kicsit nagyobb, mint csikóhal rokonai, átlagosan 20-25 centiméteresre nő meg. Planktonokat és apró rákféléket eszik, amelyeket trombita-szerű szájával szippant fel. A furcsa állat Ausztrália partjainál él.

Ezek a tűhalfélék családjába tartozó lények arról ismertek, hogy a csikóhalakhoz hasonlóan a hím költi ki a kicsinyeket. A nőstény 250-300 tojást rak a hím farka köré, melyek aztán beágyazódnak a bőrbe, így védve vannak, míg ki nem kelnek a kis tengeri sárkányok. Nagyjából két hónapba telik, míg az élénkrozsaszín tojásokból apró halacskák lesznek.

A tengeri sárkány nagymestere az álcázásnak. A dél-ausztrál tengerek lakója testével – amely növénysszárakra és levelekre hasonlít – olyan tökéletesen beleolvad a környezetébe, hogy sokkal inkább növénynek néz ki, mint állatnak.

Stefán Orsolya 6.a osztály

Irodalmi fejtörő

1	H	É	T	V	É	G	E
2	A	J	T	Ó	Z	Á	R
3	U	J	J	P	E	R	C
4	K	E	L	E	N	D	Ó
5	A	L	K	A	L	O	M
6	H	A	V	A	N	N	A
7	A	T	O	M	N	Y	I
8	R	I	V	Á	L	I	S
9	C	S	Ö	R	Ö	G	E
10	S	Z	E	M	L	É	L
11	L	Á	R	M	Á	Z	Ó
12	I	N	D	U	L	A	T

Gárdonyi Géza: Éjjel a Tiszán

Feljött a hold a Tiszára.
Csend borult a fűre, fára,
Szeged alatt a szigetenél
áll egy ócska halász-bárka.

Holdvilágnál fenn a bárkán
halászlegény ül magában:
ül magában, s furulyál;
furulyál az éjszakában.

A Tiszára a sötétség
gyászfátyolként terül hosszan;
gyászfátyolon a csillagok
csillogdálnak gyémántosan.

Talán épp a bárka alatt
lenn a vízben, lenn a mélyben,
fekszik egy nagy halott király,
halott király réges-régen.

Koporsója arany, ezüst,
s vasból van a burkolatja.
És a hármaskoporsóban
a király a dalt hallgatja.

Agytorna - megoldások

Sikaku megoldása:

4	9	9	9	6	6	4	8
4	9	9	9	6	6	4	8
4	9	9	9	6	6	4	8
4	2	2	3	3	3	4	8
7	7	7	7	7	7	7	8
2	2	5	5	5	5	5	8
6	6	6	2	4	4	2	8
6	6	6	2	4	4	2	8

Sudoku megoldása:

6	7	9	8	3	4	5	1	2
8	3	4	1	2	5	6	9	7
5	2	1	7	6	9	8	4	3
7	6	5	2	8	1	9	3	4
3	4	2	5	9	6	7	8	1
9	1	8	4	7	3	2	5	6
2	5	6	3	4	8	1	7	9
4	8	7	9	1	2	3	6	5
1	9	3	6	5	7	4	2	8

Árpád Krónika, a debreceni Árpád Vezér Általános Iskola lapja

Felelős szerkesztő: Bicskei Angella

A cikkek szerzői: Bakos László, Décsei Balázs, Erdei Gergő, Goda Gábor, Juhos Lili, Kovács Bence, Pál Dóra, Pataki Bella, Patalenszki Anna, Polgár Panna, Porcsin Sára, Pozsgai Olivér, Sal Boglárka, Sótér Csenge, Stefán Orsolya, Székely Attila, Veres Ádám, Veres Eszter, Wiwczaroski Lenke

Felelős kiadó: Bicskei Angella

Kiadja: Árpád Vezér Általános Iskola

Szerkesztőség: 4032 Debrecen, Böszörményi út 150.

Támogató: TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0284

A Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft.

tanórán kívüli kulturális tevékenységének továbbfejlesztése

